

Наталія Титова

**ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДХОДУ
ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «ДІЛОВОДСТВО»
МАЙБУТНІМ УЧИТЕЛЯМ ТЕХНОЛОГІЙ**

У статті розглядаються проблема підготовки майбутніх учителів технологій, а саме запровадження в навчальний процес комп'ютерних технологій для підвищення якості оцінювання навчальних досягнень студентів. Представлена система MOODLE, як інноваційний підхід при викладанні дисципліни «Діловодство» майбутнім учителям технологій, які здобувають спеціальність 7.01010301 (8.01010301) «Технологічна освіта» в Інституті гуманітарно-технічної освіти НПУ імені М. П. Драгоманова.

Ключові слова: майбутні вчителі технологій, MOODLE, діловодство.

Необхідність реформування вищої освіти України, її удосконалення і підвищення рівня якості є нагальною проблемою, яка значною мірою зумовлюється процесами глобалізації та потребами формування позитивних умов для індивідуального розвитку молоді, її соціалізації та самореалізації. Використання інноваційних підходів в освіті проявляється в активному запровадженні інформаційно-комп'ютерних технологій у вищих навчальних закладах.

Теоретичні і методичні засади підготовки вчителів технологій у вищих навчальних закладах, як наукова галузь знаходиться в процесі постійного вдосконалення і знайшла певне відображення в наукових дослідженнях таких відомих вчених – В. І. Андріяшин, І. С. Волощук, В. Г. Гетта, Р. С. Гуревич, П. В. Дмитренко, О. М. Коберник, М. С. Корець, В. К. Сидоренко, Г. В. Терещук, В. П. Титаренко, Д. О. Тхоржевський, В. В. Юрженко, С. М. Яшанов та інших.

Ефективна підготовка майбутніх вчителів технологій є основною запорукою їхньої успішної навчально-пізнавальної діяльності з опанування обраного фаху у вищому навчальному закладі та наступної науково-педагогічної діяльності як дипломованого фахівця.

Але разом з цим, аналіз передового педагогічного досвіду свідчить про повільний вплив модернізаційних та інноваційних процесів, що відбуваються нині в освітньому просторі України та Європи, на удосконалення сучасної вищої освіти.

Нажаль, повільно впроваджуються у навчальний процес майбутніх вчителів технологій сучасні комп'ютерні засоби навчання; поряд з цим фігурує низька мотивація викладачів щодо освоєння й застосування у своїй

роботі інформаційно-комунікаційних технологій, які активізують навчально-пізнавальну діяльність студентів і значною мірою сприяють самонавчанню і самооцінюванню студентів [3].

Зауважимо, що ми розглядаємо поняття «комп'ютерні технології навчання», як процеси підготовки й передавання інформації тому, хто навчається, головним засобом здійснення яких є комп'ютер [2, с. 153].

Тому з метою підвищення якості підготовки майбутніх вчителів технологій нами був розроблений курс «Діловодство», який заснований на модульній об'єктно-орієнтованій системі управління навчальними ресурсами – MOODLE (<http://dn.npu.edu.ua>).

У більшості випадків основною метою використання системи дистанційного навчання MOODLE є підтримка, а не повна заміна стаціонарного навчання, особливо це актуально в світлі запровадження модульно-рейтингового навчання, в якому як відомо значна увага приділяється самостійній роботі студента.

Адже інформаційно-комп'ютерні технології в умовах сучасного розвитку освіти в Україні поступово стають одним з потужних чинників реалізації принципів дидактики – доступності, системності, наочності, диференціації тощо, в повній мірі демонструють особистісно-індивідуальний підхід в навчальному процесі.

Аналіз науково-методичної літератури та практики переконливо свідчить, що все більшого значення у навчальному процесі набувають інформаційно-комунікаційні технології. Зокрема, комп'ютерне тестування як один з головних інструментів моніторингу якості підготовки студентів у вищих навчальних закладах здійснюють у формі діалогу студента з комп'ютером у присутності викладача або без нього (у випадку самоконтролю), що дає змогу відразу отримати результати тестування та переглянути їх статистику [3].

Інформаційно-навчальне середовище MOODLE дає змогу викладачеві оперативно отримувати інформацію про навчально-пізнавальну активність студента впродовж всього семестру, надавати йому вчасну допомогу, коригувати його самостійну роботу, ефективно спостерігати за успішністю і зберігати в архіві динаміку навчальних досягнень кожного окремого студента впродовж всього його навчання.

Метою вивчення дисципліни «Діловодство» є формування у студентів необхідних теоретичних і практичних знань про діловодство як діяльність з питань документування та організації роботи з документами в процесі управлінської діяльності; набуття практичних навичок з використання державних стандартів, інших нормативних і методичних документів для документального забезпечення управління; складання та оформлення усіх видів документів, які входять до складу уніфікованої системи організаційно-розпорядчих документів. Дана дисципліна передбачає ознайомлення студентів зі значною кількістю наочно-

демонстраційного матеріалу (правилами, вимогами, законодавчими актами тощо), разом з тим студенти самостійно при виконанні домашнього завдання складають та оформляють різноманітні види документів.

Тож інформаційно-навчальне середовище MOODLE дозволяє викладачеві без обмежень використовувати різноманітні інформаційні ресурси для унаочнення необхідного навчального матеріалу.

З метою підвищення якості вивчення майбутніми учителями технологій дисципліни «Діловодство», ще до початку її вивчення студенти отримують комплект методик оцінювання результатів їх діяльності, також мають змогу самостійно визначити ступінь власної успішності (самооцінювання), ознайомитися з методичними рекомендаціями щодо виконання практичних робіт, отримати електронний дидактичний матеріал з покликаннями на інформаційні джерела, що знаходяться в Інтернет-мережі тощо.

Розроблений нами курс має ряд важливих переваг:

- містить тематичний план, розгорнутий зміст модулів і перелік питань, що виносяться на самостійне опрацювання;
- забезпечує постійний доступ до основних і додаткових електронних матеріалів (електронні підручники, методичні рекомендації);
- пропонує безперервне спілкування між всіма учасниками навчального процесу;
- містить комплекс тестових завдань і кросвордів, які сприяють самооцінюванню власних досягнень студентів тощо.

Центральне місце даного курсу обіймає «Інформаційний блок», тобто студент відразу отримує необхідний об'єм інформації про подальше вивчення ним дисципліни «Діловодство» і має можливість скопіювати цю інформацію на персональний комп'ютер. Якщо отримана інформація пошкоджується або з якихось інших причин втрачається, завжди є можливість її відновити. І при цьому організаційні питання щодо розкладу занять, графіку консультацій, розподілу практичних робіт, додаткової літератури стають зайвими, адже весь цей матеріал та багато інших корисних даних знаходиться безпосередньо на основній сторінці курсу «Діловодство».

Наступний модульний блок, починаючи від першого і закінчуючи шостим (в нашому випадку останнім) містить комплект тестових завдань, кросвордів, практичних завдань та інші важливі засоби оцінювання.

Нами також розроблена модель оцінювання навчальних досягнень з діловодства майбутніх учителів технологій, однією з переваг якої є демонстрація і систематизація отриманих результатів успішності кожного окремого студента і цілої групи загалом. При цьому викладач (або адміністратор курсу) повністю керує і володіє цим процесом і що теж суттєво не заповнює при цьому жодних паперів, не зберігає жодних документів. Ця інформація зберігається до тих пір, до поки викладач

(адміністратор курсу) не вирішить оновити базу даних.

Розгорнуту інформацію про результати навчальних досягнень майбутніх учителів технологій є можливість роздрукувати у вигляді таблиці (формат *.excel).

Варто наголосити, що одна з найсильніших сторін модульної об'єктивно-орієнтованої системи управління навчальними ресурсами MOODLE є широкі можливості для комунікації студентів і викладачів. Дана система підтримує обмін файлами будь-яких форматів і цей обмін може відбуватися як між студентом і викладачем, так і між самими студентами. Якщо викладачеві необхідно оперативно проінформувати одразу всіх студентів або надіслати їм дані (це може бути і зображення зокрема), то елемент курсу «Форум» дає можливість ефективно організувати обговорення завдання, проблеми тощо, проконсультувати одночасно всіх учасників (студентів). Є можливість вибрати тип форуму:

- звичайний з обговорення однієї теми;
- спільний, доступний для всіх учасників (студентів);
- з однією лінією обговорення для кожного користувача.

Елемент «Форум» також можливо оцінювати, як зазначалося раніше, викладач може обирати довільну шкалу оцінювання або пропонувати власну і виставляти часові обмеження – до якого числа необхідно дати відповідь [4].

Зазначимо, що під час роботи в Інтернет-мережі зв'язок між студентом і викладачем носить синхронний характер (on-line – на лінії), тобто відправлена викладачем інформація відразу потрапляє до студентів і навпаки від студента до викладача. Але існує інший зв'язок – асинхронний (off-line – за межами лінії), тобто відправлена інформація викладачем або студентом знаходиться у режимі очікування і при умові підключення до Інтернет-мережі учасників курсу (студентів, викладачів) передається на відповідну сторінку. Ця перевага системи MOODLE розширює часові проміжки і не обмежує у часі як викладача, так і студента. Адже за станом здоров'я пропускати заняття можуть як студенти, так і викладачі.

Важлива особливість MOODLE є те, що система автоматично створює і зберігає портфоліо кожного студента: всі виконані ним роботи, всі оцінки і спроби, коментарі викладача до робіт, всі повідомлення у форумі, активність студента і його відповіді на анкети і питання тощо. Особливо це актуально стає під час диференційованого заліку або екзамену, адже підтвердженням певного рівня навчальних досягнень студента є база даних (портфоліо) студента і суб'єктивізм викладача не впливає на оцінювання роботи студента загалом за певний період його роботи, загалом за семестр тощо.

Як зазначають науковці і як доводить педагогічна практика запровадження інформаційно-комунікаційних технологій в навчальний процес вимагає від студента:

- мотивації, бажання організувати свою самостійну навчальну діяльність;
- швидко адаптуватися до нових умов навчання, активно взаємодіяти особливо на початковому етапі навчання;
- ефективно використовувати всі переваги розробленої моделі системи оцінювання навчальних досягнень з креслення;
- широко використовувати інтерактивні технології та сервіси, у тому числі тих, що не входять до складу навчального середовища (ІСQ, блог, Інтернет-пейджер та ні.);
- стабільності, активності, регулярності у своїй роботі;
- підвищення результату навчальної роботи [4].

Отже, недостатній рівень об'єктивності інформації про перебіг навчально-пізнавальної діяльності майбутніх вчителів технологій, фрагментарність перевірки цілей навчання з діловодства і необхідність їх повної реалізації, потреба злагодженої роботи викладача і студента, обмежені можливості унаочнення навчального матеріалу спонукало нас до створення курсу «Діловодство», який побудований на основі навчально-інформаційного середовища MOODLE і має ряд переваг, які висвітлені в нашій статті.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Глущик С. В. Сучасні ділові папери : навч. посіб. для вищ. та серед. спец. навч. закладів / С. В. Глущик, О. В. Дияк, С. В. Шевчук. – [2-е вид]. – К. : А.С.К., 2000. – 173 с.
2. Селевко Г. К. Педагогические технологии на основе информационно-коммуникативных средств / Г. К. Селевко. – М. : НИИ школьных технологий, 2005. – 2008 с.
3. Титова Н. М. Система оцінювання навчальних досягнень з креслення майбутніх вчителів трудового навчання : автореф. дис. на здобуття наук ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.02 «Теорія та методика навчання (технічні дисципліни)» / Н. М. Титова. – Київ, 2011. – 21 с.
4. Умрик М. А. Організація самостійної роботи майбутніх учителів інформатики в умовах дистанційного навчання інформативних дисциплін : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Умрик Марія Анатоліївна. – К., 2009. – 210 с.
5. Франчук В. М. MOODLE (Тести) : посібник для студентів інформативних спеціальностей педагогічних університетів / В. М. Франчук. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. – 55 с.